

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Comisia economie, buget și finanțe

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

8 iunie 2016

PEB nr. 6/339

RAPORT

asupra proiectul Legii bugetului de stat pe anul 2016 (nr.231 din 26 mai 2016)

În conformitate cu prevederile art.54 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014, Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul Legii bugetului de stat pe anul 2016, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova, și comunică următoarele.

Prezentul proiect de lege are ca obiect stabilirea bugetului de stat pe anul 2016, cuprinzând veniturile pe capitole și articole, și cheltuieli pe destinații și pe autoritățile/instituțiile bugetare detaliate pe capitole și articole.

Proiectul de lege este elaborat conform cadrului legal și altor acte legislative, ce reglementează aspectele bugetar-fiscale:

- Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25 iulie 2014;

- Clasificația bugetară aprobată prin Ordinul Ministrului Finanțelor în decembrie 2015. Bugetul de stat pentru anul 2016 este elaborat în baza unei noi clasificări bugetare. Noua clasificare funcțională și economică este în conformitate cu standardele internaționale, lucru ce va permite redarea unei imagini fidele și adecvate realităților economice și sociale, ș.a.

Proiectul Legii bugetului de stat pe anul 2016 a fost elaborat în baza obiectivelor politicii bugetar fiscale pe anul 2016, care a fost examinat de către Parlament în prima lectură, și încorporează impactul modificărilor Codului fiscal și Codului Vamal precum și majorările salariale din sectorul public. De asemenea, prioritățile de politici care derivă din Strategia Națională de Dezvoltare "Moldova 2020", alte documente de politici și strategii naționale și sectoriale, precum și acordurile semnate/ratificate cu partenerii de dezvoltare.

Accentul bugetului de stat pe anul 2016 este pus pe corelarea strânsă a cadrului de cheltuieli cu cadrul de resurse disponibile prin sporirea eficacității și eficienței cheltuielilor publice, prioritizării programelor de cheltuieli și

direcționării resurselor disponibile la programe de importanță vitală, fără a admite crearea de blocaje financiare în sistemul bugetar.

- **Proiecția macroeconomică** pentru anul 2016 prevede o redresare treptată a situației economice. Conform prognozelor, Produsul Intern Brut (PIB) în termeni reali față de anul 2015 va fi într-o creștere de 1,5%.

La estimarea indicatorilor macroeconomici pentru anul 2016 s-a luat în considerație evoluția economiei mondiale și a țărilor care sunt parteneri comerciali cu țara noastră (scăderea economiei în Federația Rusă, situația din Ucraina și redresarea economiilor în țările UE), ceea ce va avea impact asupra sectorului real al economiei și a comerțului exterior.

Pentru anul 2016, PIB se estimează în volum de 133,5 miliarde lei, cu o creștere în termeni reali – cu 1,5% față de anul 2015.

Creșterea anuală în termeni reali a producției industriale se estimează în anul 2016 cu 2,0%. Producția agricolă se preconizează să crească în anul 2016 cu 5,0%, iar ritmul de creștere a investițiilor în active materiale pe termen lung va constitui 2,0 %

Exportul va crește cu 1,7% față de nivelul anului 2015 și va însuma 2000,0 mil. dolari SUA.

Importurile se prognozează că vor crește în 2016 cu circa 1,6% și vor însuma 4050 mil. dolari SUA. Ponderea majoră în totalul importurilor va reveni resurselor energetice, datorită creșterii economice preconizate în sectoarele de bază ale economiei.

Soldul negativ al balanței comerciale va constitui 2050 mil. dolari SUA în anul 2016 față de 2019,9 mil. dolari în anul 2015.

Rata medie anuală a inflației – 10,5%.

Pentru anul 2016 câștigul salarial mediu lunar pe un salariat în economie va atinge 5 050,0 lei, fiind în creștere față de anul 2015 cu 9,5% în valori nominale. Fondul de remunerare a muncii va crește practic cu același ritm, atingând suma de 36,2 mlrd. lei sau 27,1% în raport cu PIB.

- **Bugetului public național** s-a realizat în baza prognozei indicatorilor macroeconomici proiectați pentru anul 2016 și a politicii bugetar-fiscale pentru anul 2016.

În Bugetul public național pentru anul 2016 sunt estimate *venituri* în sumă de **48 512,4 mil. lei**, în creștere cu 4 847,4 mil. lei sau cu 11,1% față de executat în anul 2015, reprezentând o pondere în PIB de 36,3 %, cu 0,5 p.p. mai mult decât în anul 2015, și *cheltuieli* în mărime de **52 784,4 mil. lei**, cu o creștere de 6 321,3 mil. lei sau cu 13,6% față de rezultatele anului 2015, reprezentând o pondere de 39,5 % în PIB și care se majorează de la 38,1% - în anul 2015, cu un *deficit bugetar* estimat în sumă – **4272,0 mil. lei**, cu o pondere de 3,2% în PIB, față 2,3% în PIB în anul 2015.

Proiecția veniturilor și cheltuielilor bugetului public național preconizate pe anul 2016 reflectă următoarele aspecte:

La capitolul venituri ale bugetului public național pe anul 2016

În structura veniturilor publice pe anul 2016:

- partea majoră de 64,7% (sau 31 378,9 mil. lei) o dețin *veniturile bugetului de stat*, fiind în creștere cu 11,9% în comparație cu executat 2015;

- 7,5% (sau 3 659,4 mil. lei) o dețin *veniturile bugetelor UAT*, fiind în creștere cu 3,5% în comparație cu executat 2015 (veniturile proprii ale BUAT se mențin practic la nivelul anului 2015, și se explică prin reducerea granturilor și a donațiilor în aceste bugete cu circa 78,7 mil. lei față de anul 2015);

- 21,0% (sau 10 207,5 mil. lei) (fără transferuri) o dețin *veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat*, fiind în creștere cu 10,0% în comparație cu executat 2015;

- 6,7% (sau 3 266,6 mil. lei) (fără transferuri) o dețin *veniturile fondurilor de asigurare obligatorie de asistență medicală*, fiind în creștere cu 14,0% în comparație cu executat 2015.

Creșterea veniturilor bugetului de stat se explică prin creșterea semnificativă în structura veniturilor bugetului a granturilor pentru suport bugetar, intrări care nu au avut loc în anul 2015. Creșterea veniturilor bugetului de stat fără granturi va constitui 5,5%.

În structura veniturilor bugetului public național, partea majoră o dețin impozitele și taxele, astfel în anul 2016 acestea vor constitui circa 60,3% (29 237,3 mil. lei), față de 61,0% (26 634,3 mil. lei) în anul 2015. Din totalul acestora, 73,1% le revin impozitelor și taxelor pe mărfuri și servicii (21 386,7 mil. lei), 21,0% - impozitelor pe venit (6 140,1 mil. lei), 4,4% taxelor asupra comerțului exterior și operațiunilor externe (1 287,6 mil. lei), și 1,4% impozitelor pe proprietate (422,9 mil. lei). Ca pondere în PIB impozitele și taxele vor deține în anul 2016 - 21,9%, fiind la același nivel ca și în anul 2015. Cele mai mari ponderi din totalul impozitelor și taxelor pe mărfuri și servicii în anul 2016 le revin TVA și accizelor care vor reprezenta, respectiv, 71,6% și 20,1%.

În structura veniturilor bugetului public național granturile se prognozează să dețină circa 7,8% (3 800,8 mil. lei). Din totalul granturilor cele destinate susținerii bugetului reprezintă circa 72,2% (2 746,1 mil. lei), restul 27,7% (1054,7 mil. lei) fiind destinate proiectelor finanțate din surse externe. Ponderea granturilor în PIB va constitui 2,8%.

La capitolul cheltuieli ale bugetului public național pe anul 2016

La partea de cheltuieli pe componentele bugetului public național programate pe anul 2016, partea majoră constituie programele finanțate de la *bugetul de stat* care dețin circa 38,6% (sau 20299,9 mil. lei) din totalul cheltuielilor publice, cu 3 p.p. mai mult față de anul 2015, *bugetul asigurărilor sociale de stat* 28,3% (sau 14976,1 mil. lei), *fondurilor de asigurare obligatorie de asistență medicală* - 11,1% (sau 5838,5 mil. lei), *bugetelor UAT* - 22,1% (sau 11669,9 mil. lei).

În anul 2016, comparativ cu anul 2015, toate componentele bugetare ale bugetului public național atestă creștere, respectiv, cheltuielile bugetului de stat se majorează cu 17,1 %, cheltuielile fondurilor asigurării obligatorii de asistență

medicală - cu 13,3%, cheltuielile bugetului asigurărilor sociale de stat - cu 11,2%, iar cheltuielile bugetelor UAT - cu 2,7%.

În aspectul repartizării resurselor financiare pe ramuri, se atestă volumul preponderent pentru ramura protecției sociale – 32,9% din totalul cheltuielilor publice, sau 13,0% către PIB, cu o creștere de 0,2 p.p. față de nivelul anului 2015. Pentru învățământ se repartizează 17,5% din resursele bugetului, sau 6,9% raportate către PIB, cu o diminuare a ponderii lor în totalul cheltuielilor de 0,8 p.p. comparativ cu anul 2015. Alocațiile prevăzute pentru sănătate constituie 12,8% din total, iar raportate către PIB – 5,1%.

În aspectul repartizării resurselor financiare *pe grupe principale*, se atestă volumul preponderent pentru *protecție socială* – 32,9,2% din totalul cheltuielilor publice și reprezintă 13,01% din PIB, cu o majorare de 0,16 p.p. în PIB față de anul 2015, urmate de cheltuielile pentru *învățământ* - 17,5% din cheltuielile publice și reprezintă 6,91% din PIB, cu o scădere de 0,06 p. p. în PIB față de anul 2015, - *ocrotirea sănătăți* - 12,8% din cheltuielile publice și reprezintă 5,06% din PIB, cu o scădere de 0,27 p. p. în PIB față de anul 2015, - *servicii în domeniul economiei* - 12,5% din cheltuielile publice și reprezintă 4,94% din PIB, cu o majorare de 0,35 p. p. în PIB față de anul 2015, - *serviciile de stat cu destinație generală* – 10,8% din totalul cheltuielilor publice și reprezintă 4,26% din PIB, *ordinea publică și securitatea națională* – 6,8% din totalul cheltuielilor publice și reprezintă 2,68% din PIB, - *gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale* – 2,7% din totalul cheltuielilor publice și reprezintă 1,08% din PIB, - *cultura, sport, tineret, culte și odihnă* - 2,4% din totalul cheltuielilor publice și reprezintă 0,95% din PIB, - *apărare națională* – 1,1% din totalul cheltuielilor publice și reprezintă 0,44% din PIB, *protecția mediului* - 0,5% din totalul cheltuielilor publice și reprezintă 0,21% din PIB.

Pe categorii economice în anul 2016:

- *cheltuielile curente* reprezintă 90,6% (47 805,7 mil.lei) din cheltuielile totale, cu o majorare de 2,3 p. p. față de anul 2015, și ca pondere 35,8 în PIB%;
- *cheltuielile pentru bunuri și servicii* - 10 944,3 mil.lei (8,2% din PIB);
- *cheltuielile pentru dobânzi* - 1 833,5 mil.lei, cu 734,3 mil.lei mai mult față de executat în anul 2015;
- pentru *subsidii* - 3 542,4 mil.lei (sau 2,7% către PIB), cu o creștere de 1 416,2 mil.lei față de anul 2015;
- *prestațiile sociale* - 16 342,3 mil.lei, cu o majorare de 1 481,2 mil.lei comparativ cu anul 2015, deținând majoritatea cheltuielilor publice - 31,0 % din cheltuielile totale și 12,2% în PIB;
- pentru *mijloace fixe* - 4 233,5 mil.lei, ce constituie 8,0% din cheltuielile publice și 3,2% în PIB, dintre care alocațiile pentru investiții capitale constituie 1 911,7 mil.lei, - 45,1% din mijloace fixe sau 3,6% din cheltuielile publice;
- *stocuri de materiale circulante* - 1 995,7 mil.lei, sau circa 3,8% din cheltuielile publice;

- *cheltuielile capitale* - 4 978,7 mil. lei, sau 9,4% din cheltuielile totale și 3,7% către PIB, comparativ cu anul 2015, acestea descresc atât ca pondere în cheltuielile totale cu 2,3 p.p., cât și raportate la PIB - cu 0,7 p.p.

Cheltuielile de personal în sectorul bugetar nu vor depăși suma de 11 520,0 mil. lei sau 8,6% în PIB. Comparativ cu cheltuielile de personal executate (în condiții comparabile) în anul 2015, aceste cheltuieli, în valoare nominală, sunt în creștere cu 990,1 mil. lei, influențată de implementarea măsurilor privind majorarea salariilor angajaților din sectorul bugetar în anul 2015, crearea unor instituții - Centrul național de formare și analiză și Centrului de Criză pentru Minori și funcții noi, majorarea numărului de unități în instanțele judecătorești, procuratură, Serviciul Protecție și Pază de Stat, Oficiul Avocatului Poporului, Ministerul Tehnologiei Informaționale și Comunicațiilor, Agenția Națională de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar, Agenția de Transplant.

Impactul măsurilor de majorare a salariilor din anul 2015 asupra bugetului anului 2016 se estimează în sumă de 665,2 mil. lei, inclusiv: pentru instituțiile finanțate de la bugetul de stat - 275,0 mil. lei și pentru instituțiile finanțate de la bugetele unităților administrativ-teritoriale - 390,2 mil. lei.

Totodată, în anul 2016 se prevăd măsuri de majorare a salariilor, prevăzute de legislația în vigoare, cu costuri de 532,2 mil. lei, inclusiv: pentru instituțiile finanțate de la bugetul de stat - 204,2 mil. lei și pentru instituțiile finanțate de la bugetele unităților administrativ-teritoriale - 327,9 mil. lei.

Balanța bugetului public național pe anul 2016

Din volumul deficitului estimat pentru anul 2016 în sumă de 4 272,0 mil. lei - bugetului de stat îi revine - 4 182,8 mil. lei sau 97,9%, bugetelor unităților administrativ teritoriale - 58,8 mil. lei sau 1,4%, bugetului asigurărilor sociale de stat - 30,4 mil. lei sau 0,7%, iar fondurile asigurării obligatorii de asistență medical fiind balanțate.

Finanțarea deficitului bugetului public național în anul 2016 se va efectua din surse interne și externe, inclusiv prin emisiuni și răscumpărări de valori mobiliare de stat, valorificarea împrumuturilor pentru finanțarea proiectelor din surse externe și pentru susținerea bugetului, mijloacelor din vânzarea și privatizarea bunurilor proprietate publică, precum și din mijloacele din solduri la conturile bugetelor componente ale bugetului public național.

• Parametrii bugetului de stat pe anul 2016

Veniturile bugetului de stat pe anul 2016 sunt estimate în sumă totală de 31 378,9 mil. lei, cu o creștere față de executat 2015 - de 3 340,6 mil. lei sau 11,1%. Ponderea veniturilor bugetului de stat în raport cu PIB se estimează la nivel de 23,5 % în creștere cu 0,5 p. p. comparativ cu 2015 executat.

Partea preponderentă a veniturilor bugetului de stat - 83,8% sau 26 310,9 mil. lei o dețin *încasările din impozite și taxe*, cu o creștere față de executat în 2015 de 10,0% sau cu 2 395,3 mil. lei. Ca pondere în PIB, aceste venituri vor atinge nivelul de 19,7%, cu 0,1 p. p. mai mult față de executat în 2015.

Din încasările din impozite pentru anul 2016 - impozite pe venit le revin 16,8%, impozitele pe bunurile imobiliare (0,2%), impozite și taxe pe mărfuri și servicii (78,0%) și taxe asupra comerțului exterior și operațiunilor externe (4,9%).

Taxa pe valoarea adăugată rămîne și în continuare a cea mai mare sursă de venituri ale bugetului de stat, și se prognozează în sumă de 15 270,7 mil.lei, cu o creștere de 11,7% față de anul 2015. Ca pondere în totalul impozitelor și taxelor TVA va constitui 58,0%, iar în totalul veniturilor bugetului de stat - 48,7%.

Încasările *accizelor* (nete) în bugetul de stat se prognozează în sumă de 4 302,5 mil.lei și vor crește față de suma executată în anul 2015 cu 458,6 mil.lei sau cu 11,9%. Ponderea accizelor în totalul impozitelor și taxelor va constitui 16,3%, iar în totalul veniturilor bugetului de stat - 13,7%.

Intrările de granturi pentru susținerea bugetului și pentru proiectele finanțate din surse externe, conform acordurilor semnate cu donatorii externi, se prognozează în sumă de 3 655,5 mil. lei, dublîndu-se față de executat în 2015, ce se explică prin faptul nedebersării în anul 2015 a unor tranșe de granturi pentru suport bugetar. Ca pondere în suma totală a veniturilor bugetului de stat acestea vor constitui 11,6% și în raport cu PIB - 2,7 %.

Alte venituri vor constitui 1 412,5 mil. lei sau 4,5% din totalul veniturilor bugetului de stat pe anul 2016.

Veniturile generale, din totalul veniturilor bugetului de stat, reprezintă 29 299,0 mil. lei sau 93,4%.

Veniturile proprii ale fondurilor speciale, care sunt parte componentă a bugetului de stat, vor însuma 371,7 mil. lei cu o creștere de 4,5% față de anul 2015.

În volumul total al veniturilor bugetului de stat, veniturile administrate de către organele Serviciului Fiscal de Stat vor constitui 11 596,1 mil.lei sau 36,9%, în creștere cu 1 053,9 mil.lei sau cu 10,0% comparativ cu anul 2015, iar veniturile care urmează a fi încasate prin organele Serviciului Vamal în totalul veniturilor bugetului de stat vor constitui 17 192,3 mil.lei sau 54,7%, în creștere cu 1 362,4 mil.lei sau cu 8,6% comparativ cu anul 2015.

Pentru anul 2016, **cheltuielile bugetului de stat** se estimează în sumă de **35 561,7 mil.lei**, cu creștere de 5 181,3 mil.lei sau cu 17,1% comparativ cu cheltuielile executate în anul 2015 (în condiții comparabile).

Pe componenta de bază cheltuielile bugetului de stat pe anul 2016 (cu excepția celor aferente proiectelor finanțate din surse externe) se prevăd în sumă de 32 844,1 mil.lei, cu creștere de 6 678,1 mil.lei, sau cu 25,5% față de anul 2015. În cadrul proiectelor finanțate din surse externe se prevăd cheltuieli în sumă de 2 717,6 mil.lei, cu diminuare de 1 496,8 mil.lei, sau cu 35,5% comparativ cu anul 2015.

Circa 89,2% din cheltuielile prevăzute în buget urmează să fie acoperite din contul resurselor generale ale bugetului de stat, iar 10,8% - din contul încasărilor

de la efectuarea lucrărilor și prestarea serviciilor contra plată, din granturi și împrumuturi pentru proiectele finanțate din surse externe, precum și din donații, sponsorizări și alte mijloace bănești, intrate în contul instituției bugetare.

Din contul suportului partenerilor de dezvoltare pentru dezvoltare sectorială, precum reforma justiției, liberalizarea comerțului, subvenționarea producătorilor agricoli, reforma educației, modernizarea sănătății, edificiilor culturale, se prevăd a fi acoperite cheltuieli în sumă de 1 537,0 mil.lei sau 4,3% din volumul cheltuielilor.

Cheltuielile în cadrul grupelor funcționale principale pentru anul 2016.

Serviciile de stat cu destinație generală - 5705,1 mil.lei cu o creștere de 33,5% comparativ cu anul 2015 executat.

Apărare națională - 582,1 mil.lei, comparativ cu anul 2015 executat constituie o majorare cu 28,9%.

Ordine publică și securitate națională - 3 560,8 mil. lei, cu o creștere de 21,7% față de cele executate în anul 2015.

Servicii în domeniul economiei - 5 607,5 mil.lei, cu o creștere de 2 ori, față de executat 2015. Principalii factori care au influențat alocațiile pe grupa în cauză sunt:

- majorarea *Fondului rutier* cu 361,5 mil.lei, care va constitui 1400,4 mil.lei;
 - majorarea *Fondului pentru subvenționarea producătorilor agricoli* cu 290,0 mil.lei, care va constitui 900,0 mil.lei;
 - majorarea *Fondul de eficiență energetică* cu 122,7 mil.lei, care va constitui 172,7 mil.lei;
 - majorarea *Fondul național de dezvoltare regională* cu 29,3 mil.lei, care va constitui 199,2 mil.lei;
 - includerea alocațiilor pentru construcția gazoductului Ungheni-Chișinău (contribuția Guvernului) – 60,0 mil.lei;
 - majorarea alocațiilor pentru *Fondul viei și vinului* cu 13,3 mil.lei în legătură cu acoperirea acestora din contul utilizării soldul, care în anul 2016 va constitui 50,7 mil.lei, dintre care 22,4 mil. lei din Fondul pentru subvenționarea producătorilor agricoli;
 - majorarea alocațiilor pentru programul PARE 1+1 cu 10,0 mil.lei;
 - majorarea programului de promovare a exporturilor – 9,5 mil.lei;
 - majorarea cheltuielilor de personal în urma implementării politicilor salariale – 37,5 mil.lei;
 - majorarea alocațiilor pentru Inspekția Muncii - 11,0 mil.lei;
- majorarea alocațiilor pentru implementarea DCFTA (Program de suport al instituirii zonei de liber schimb aprofundat și cuprinzător) – 27,3 mil.lei
- diminuarea proiectelor finanțate din surse externe cu 1229,6 mil.lei ca urmare a finalizării unor proiecte și recodificarea unor alocații de la clasa cheltuielilor la clasa resurselor.

Protecția mediului - 259,8 mil.lei, cu o majorare de 46,0% în raport cu bugetul executat în anul 2015.

Pentru Fondul ecologic național și fondurile ecologice locale sunt stabilite alocații în sumă de 311,2 mil. lei.

Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale - 484,8 mil. lei și sunt micșorate cu 7,0% față de cele precizate pe anul 2015.

Cultură, sport, tineret, culte și odihnă – 682,9 mil.lei, în creștere de 26,4 % față de cele executate în anul 2015.

Învățământ – 8789,0 mil. lei, în creștere cu 1 038,3 mil. lei – față de cheltuielile executate în anul 2015.

Bugetul de stat pe anul 2016 nu include resursele și cheltuielile Fondului special pentru manuale, care, începînd cu 1 ianuarie 2016 activează în condiții de autogestiune.

Ocrotirea sănătății - 3 408,2 mil.lei cu o diminuare de 15,7 mil.lei față de rezultatele anului 2015.

Protecție socială - 6481,5 mil.lei și sunt în creștere cu 12,8% față de cheltuielile executate în anul 2015.

Transferuri cu destinație specială către bugetele locale pentru asistența socială specială unor categorii de populație au fost estimate în sumă de 167,3 mil.lei, ceea ce constituie cu 15,0 mil.lei mai mult față de executat pe anul 2015.

Transferurile de la bugetul de stat către bugetul asigurărilor sociale de stat pentru anul 2016 au fost estimate în sumă de 4 738,2 mil.lei, ceea ce este cu 585,2 mil.lei mai mult față de suma executată pe anul 2015.

Transferurile de la bugetul de stat către fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală pentru anul 2016 vor însuma 2 571,9 mil.lei, ceea ce este cu 374,2 mil.lei mai mult față de suma executată pe anul 2015.

Volumul total al transferurilor de la bugetul de stat către *bugetele locale* se cifrează la 7 867,5 mil.lei (cu o creștere de 980,3 mil.lei față de suma executată pe anul 2015), dintre care:

- transferuri cu destinație generală – 1 082,6 mil.lei;
- alte transferuri cu destinație generală – 84,7 mil.lei;
- transferurile cu destinație specială – 6 600,2 mil. lei;
- transferuri temporare din fondul de compensare – 100,0 mil.lei.

În aspect *funcțional*, în structura cheltuielilor bugetului de stat în anul 2016 predomină cheltuielile pentru învățământ – 24,7%, protecție socială – 18,2%, serviciile de stat cu destinație generală – 16,0% și serviciile în domeniul economiei – 15,8%. În anul 2016 comparativ cu anul 2015, în valoare nominală, practic toate grupele principale au beneficiat de majorarea alocațiilor.

Cheltuielile bugetului de stat, cu excepția celor aferente proiectelor finanțate din surse externe, prevăzute pentru finanțare în anul 2016 nemijlocit prin intermediul autorităților publice centrale însumează 17 582,3 mil.lei sau 53,5%, celelalte 15 261,8 mil.lei sau 46,5% constituind cheltuielile spre realizare din contul bugetului de stat prin intermediul altor bugete.

În aspectul clasificăției economice, cheltuielile bugetului de stat se caracterizează precum urmează:

Cheltuielile curente însumează 31 937,1 mil.lei, cu o majorare de 21,9% comparativ cu cele executate în anul 2015.

Cheltuieli de personal. Cheltuielile de personal pentru instituțiile finanțate de la bugetul de stat pentru anul 2016 constituie 5 258,7 mil.lei și sunt în creștere cu 8,9% față de cele executate în anul 2015.

Bunuri și servicii. Cheltuielile pentru această categorie pe anul 2016 însumează 2 553,3 mil.lei, sau 7,2% din cheltuielile totale.

Dobânzi. Pentru serviciul datoriei de stat se prevăd mijloace în sumă de 1 765,8 mil.lei, cu 722,5 mil.lei mai mult comparativ cu executat în anul 2015, dintre care dobânzile aferente datoriei de stat interne constituie 1 402,0 mil.lei și datoriei de stat externe – 363,8 mil.lei.

Subsidii. Alocațiile respective în buget sunt prevăzute în sumă de 3 193,0 mil.lei, de circa 2 ori mai mult comparativ cu executat în anul 2015, și anume:

- subsidii acordate întreprinderilor de stat și municipale nefinanciare -1830,6 mil.lei ;
- subsidii acordate întreprinderilor private nefinanciare - 885,5 mil.lei;
- subsidii acordate instituțiilor private financiare - 70,4 mil.lei;
- subsidii acordate organizațiilor obștești - 44,3 mil.lei;
- subsidii acordate autoritarilor/instituțiilor publice la autogestiune - 362,2 mil.lei.

Prestații sociale. Pentru astfel de cheltuieli se prevăd mijloace în sumă de 1 265,0 mil.lei, cu 77,7 mil.lei sau cu 6,5% mai mult decât cele executate în anul 2015. Majoritatea acestora constituie pensiile pentru militari și polițiști – 965,1 mil.lei (76,3%), urmate de indemnizații și prestații de asistență socială (indemnizații la nașterea/ de creștere a copilului, indemnizații pentru militari și polițiști) – 144,7 mil.lei (11,4%), indemnizații la încetarea contractului de muncă – 55,4 mil.lei (4,4%), indemnizații membrilor familiilor personalului misiunilor diplomatice – 24,0 mil.lei (1,9%), indemnizații pentru incapacitate temporară de muncă – 14,4 mil.lei (1,1%).

Alte cheltuieli. Categoria respectivă de cheltuieli însumează 2 320,7 mil.lei, sau 6,5% din cheltuielile bugetului.

Mijloace fixe. Cheltuielile aferente mijloacelor fixe se prevăd în sumă de 2 883,5 mil.lei, sau 8,1% din total.

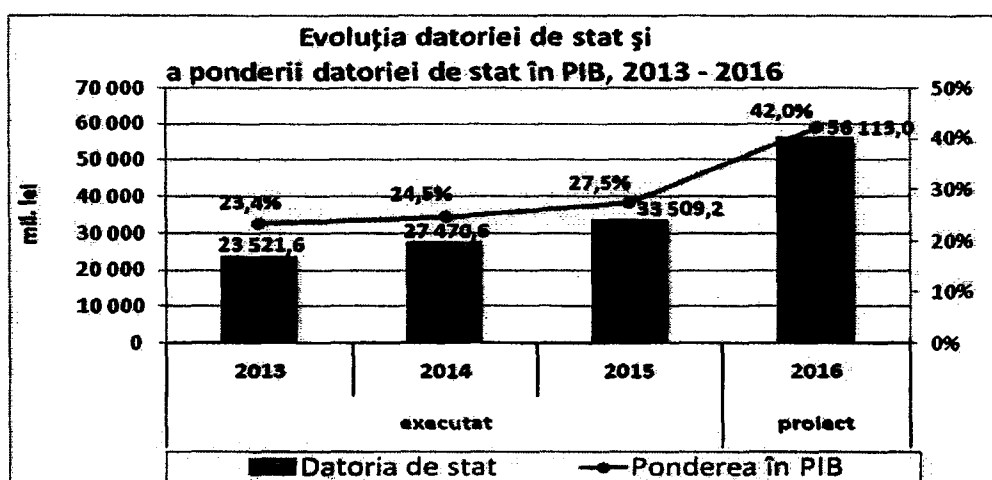
Stocuri de materiale circulante. Pentru categoria respectivă se prevăd alocații în sumă de 996,9 mil.lei sau 2,8% din cheltuielile bugetului.

Cheltuielile capitale se prevăd în sumă 3 624,6 mil.lei, ceea ce cu 13,2% este mai puțin față de executat în anul 2015. Ponderea cheltuielilor capitale în totalul cheltuielilor bugetului de stat va constitui 10,2%, comparativ cu 13,7% în executat în anul 2015. Circa 54,3% din cheltuielile capitale sau 1 970,1 mil. lei vor fi

acoperite din contul proiectelor finanțate din surse externe, din contul resurselor generale și colectate vor fi direcționate 1 654,5 mil. lei sau 45,7%.

Soldul datoriei de stat la situația din 31 decembrie 2016 va constitui 56 113,0 mil. lei, inclusiv 21 009,1 mil. lei *datorie de stat internă* și 35 103,9 mil. lei (1 609,5 mil. dolari SUA) *datorie de stat externă*, înregistrând o majorare de 22 603,8 mil. lei față de 31 decembrie 2015. Ponderea datoriei de stat în PIB la sfârșitul anului 2016 va constitui 42,0%, sau cu 14,5 p.p. mai mult decât executat pentru finele anului 2015.

Dinamica datoriei de stat în PIB în anii 2013-2016 (proiect) se prezintă în următorul grafic:

Menținerea pe termen mediu a datoriei de stat exprimate ca pondere în PIB pe o traiectorie ascendentă provoacă acumularea unor vulnerabilități care ar deveni aparente într-o inevitabilă viitoare fază descendentă a ciclului economic.

Pe parcursul anului 2016, Guvernul urmează să beneficieze de granturi din partea partenerilor externi de dezvoltare, în sumă totală de circa 3 655,6 mil. lei (173,3 mil. dol. SUA), inclusiv pentru susținerea bugetului – 2 746,2 mil. lei (130,2 mil. dol. SUA) și pentru proiecte finanțate din surse externe – 909,4 mil. lei (43,1 mil. dol. SUA).

Balanța bugetului de stat. Deficitul bugetului de stat pe anul 2016 se estimează în sumă de 4 182,8 mil. lei. Din această sumă 1 771,1 mil. lei sau 42,3% revine deficitului proiectelor finanțate din surse externe.

Sursele de finanțare a deficitului vor fi constituite din surse interne și externe, inclusiv prin emisiuni și răscumpărări de valori mobiliare de stat, valorificarea împrumuturilor pentru finanțarea proiectelor din surse externe și pentru susținerea bugetului, mijloacelor din vânzarea și privatizarea bunurilor proprietate publică.

Reieșind din capacitatea bugetului pe anul 2016, se pune accent pe prioritățile de politici, asigurarea cerințelor de cheltuieli înaintate de către autoritățile publice și este orientat spre minimizarea riscurilor de destabilizare

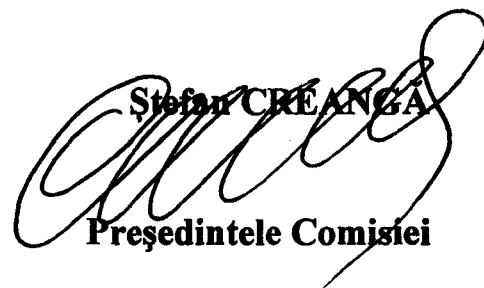
Reieșind din capacitatea bugetului pe anul 2016, se pune accent pe prioritățile de politici, asigurarea cerințelor de cheltuieli înaintate de către autoritățile publice și este orientat spre minimizarea riscurilor de destabilizare bugetar-fiscală, și îmbunătățirea, aplicarea și consolidarea guvernantei bugetare. Totodată, la prezentul scenariu al evoluției cadrului de resurse și cheltuieli al bugetului pe anul 2016 pot influența și factori de risc ce pot apărea pe plan extern și intern, și pot avea implicații asupra finanțelor publice. Acest fapt impune Guvernul să promoveze o politică bugetară axată pe raționalizarea și eficientizarea cheltuielilor și promovarea unei politici bugetare orientate spre asigurarea și menținerea stabilității social-economice.

Totodată, obiectivul în care este elaborat proiectul bugetului pe anul 2016 este unul dificil, deoarece evoluțiile economiei se transpun direct pe bugetul public național.

Proiectul Legii bugetului de stat pe anul 2016 a fost aprobat de către Guvern la data de 24.05.2016, astfel, urmare a încălcării regulilor în derularea procesului bugetar, și anume a calendarului bugetar, prevăzute în art.47 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale, potrivit cărora Guvernul aprobă și prezintă Parlamentului proiectele legilor bugetare pe anul următor – până la 15 octombrie - ar putea avea drept consecințe negative privind riscul necorelării planificării bugetare cu execuția bugetară și buna desfășurare a activității administratorilor de buget, elemente care vizează interesul public general.

Propunerile și obiecțiile vor fi examinate în lectura a treia, iar îmbunătățirea părții textuale a legii vor fi luate în considerație la redactarea finală a proiectului.

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul Legii bugetului de stat pe anul 2016 și anexele acestuia (nr.231 din 26 mai 2016), și a hotărât, cu majoritatea voturilor membrilor comisiei, să adopte prezentul raport, și înaintează Parlamentului spre examinare și aprobare în primă lectură concepția proiectului prezentat și în lectura a doua indicatorii generali ai bugetului, și anume, venituri în sumă de 31 378 922,8 mii lei și cheltuieli – în sumă de 35 561 744,8 mii lei, cu o depășire a cheltuielilor asupra veniturilor de 4 182 800,0 mii lei.

Ștefan CREANGĂ
Președintele Comisiei